

B
R
Ø
VKOLONISTØÐAN OG
FJÓRTANDI

Sum »14.« er linur og vinglandi á sjálfstýrisleið kortini, á danskari gotu er óðrvisi, hann er meira at kalla humanur, si bara leiðara 22.4.: »Mumurin millum hesar lónarbólkar (fór. — danskar) er vorðin so stórur, at tað er beinleiðis ósömiligt.« Ósömiligt! spurningurin er um tað er lógligt at hava 2 pristól gangandi. Best at spyrja seg fyri í Norðurlanda Ráðnum, nú vit hava fingið limarætt har.

»Fjórtaði« heldur annars, at ójavnin má burtur, men ikki at nakar kann fara niður í lón, hóast hann væl veit, at tann lægri lonti ikki er mentur at gjalda tað, sum hin krevur.

Men tá ið nú »14.« heldur soleiðis sum nevnt, so stýðjar hann saktans hin møguleikan, sum er fyri at fáa ójavnin burtur, tí tað eru tveir møguleikar. Hin leiðin er at øll fara í dansk yrkisfeløg. Tað verður eingin munur, ella gjógv, sum 14. eisini nevnt munin, bara ein dansk eind, um øll eru á jour við moderlandet. Tá verður jú heldur ikki stórvægis av

politikki, so har kann sparast nógv. Blóðini kunnu halda seg til lýsingar, popp og filmstjórur, ella bara skeiða av og pakka saman.

Tað skaðiliga, óekonomiska og litilsverða í, at vit sum hava egið pristál, praktisera at gjalda alla okkara umsiting eftir hægri danskari takst, tykist tann neyðar 14. jú ikki at skilja. At slikt skil er kolonjalt, veit hann ætlandi, men heldur óvæð, at tað er dult fyri okkum, sum ikki eru donsku megin »gjónna«. Men her fer tann neyðar »14.« uppafur skeivur. Vit okkara megin vita fullvæl okkara stóðu: At tað eru Føroya sjálfstýrismöguleikar, vit í mong ár hava hildið í hondum og roynt at varðveitt, meðan danskt lónarlag í umsitingini so við og við hevur undirgrivið og má burt flestu møguleikar á hesum øki.

Nú ber ikki til longur. Hin parturin, tey sum eru dansku megin gjónna, hugsa ikki um at hjálpa okkum. Ja, her helt en tjóðveldisflokkurin at standa á varðhaldi um okkara tjóðskap mótevnis danskari infiltratión, men illa er vart. Infiltratiónin byrjaði ikki av álvara, fyrr enn eftir at Tjóðveldisflokkurin var stovnaður. Ikki so frægt heldur, at nakar stugentur klivur í 2 um óskilið, meðan studentar aðrastaðni altíð royna at vera samvitskulið í politikki.

At fara í verkfall móti innliming í dansk yrkisfeløg, fyri

part av okkara fólki, man tað hjálpa, nú so lngt er fráliðið? Men at øll hava sama rætt viðvikjandi yrkisfeløgum, danskan, føroyskan ella norðurlendskan, tað má so vera minsta krav. Hetta er eisini sjálvsagt fyri føroyskra sosialistaflokkinn sb. skrá hansara og har nýðast hini bara at fylgja honum, sum nú er vorðið. Tað verður eisini betri friður av tí propagandasvassi, sum bara hevur ført okkum heilt út av leið, um vit fyrbils bara øll fara í dansk yrkisfeløg. Tað er neyvan heldur rætt at gera nakað sum helst meira av sjálfstýrisfyrirreikingum, fyrr enn greiða er fingin í hesa fløkju, tí lónarviðurskipti og búskapur er jú tað, sjálfstýrið skal byggjast á.

Viðv. uttanríkispolitikki og evt. loysing vita vit sjálvandi, væl, at onnur enn Danmark og Norðurlond hava eyguni eftir okkum í tí málinum vegna okkara geografisku stóðu á markinum millum eystur og vestur heimsveldið, tað veit »14. sept.« kanska eisini, tað sýndi seg 14. sept. -46. Men alt kann lærast sigst. Tað at stýra landi, ætlandi eisini, hóast tað man fara at taka tíð hjá okkum. Blaðið »Fjórtaði« má so ið hvussu er avgjørt til fyrst at lera seg føroyska pristalið útrókning og praktisering, og eisini meira av demokrati, áðrenn tað kann hugsa um at koma ser uppi nakað slikt.

KL

Soljóðandi mótmæli er í dag handað løgtingsformanninum:

Føroya løgting
Tórshavn

Kl. 9 í dag samlaðust menn til fundar á skrivstovu Føroya Fiskimannafelags umboðandi hesar felagsskapir, nevnlaga: Føroya Fiskimannafelag, Føroya Reidarafelag, Føroya Skiparafelag og Navigatørfelag og Føroya Motorpassarafelag.

Til umrøðu var uppskot, sum Føroya landsstýri í vikuni hevur lagt fyri tingið til lögtingslóg um Lønjavningar- og Lángrunn Fiskimanna.

Menn vóru á einum máli um, at tá ið landsstýrið skjýtur upp eina nýskipan av Lønjavningargrunni Skipsfiskimanna, ið tekur stýrið úr hondum teirra, ið fiskivinnuna umboða nevnlaga felagsskapir fiski- og útgerðarmanna, so fer hetta ikki at bera til, og byggir hetta ivaleyst eisini á eina skeiva metan um árarviðurskipti grunnins.

Fara vit tí harðliga at mót-

mæla til tingið at tikið verður við lógaruppskotinum.

Samstundis loyvi vit okkum at viðmerkja, at vit halda tað ikki vera beina framferð av um sitingarvaldinum, at sett verður fram lógaruppskot um eina umskipan av Lønjavningargrunni — hendan nerv í samfelagi okkara — sum tann her upp á tal, uttan fráboðan av nøkrum slag til Lønjavningargrunnin sjálfan ella teir felagsskapir, ið grunnin stjórnar.

Tórshavn, tann 29. apríl 1970

Fyri: Føroya Fiskimannafelag
Erlendur Paturson

Fyri: Føroy Reidarafelag
Tormóður Djurhuus

Fyri: Føroya Skipara- og
Navigatørfelag
Demmus Hentze

Fyri: Føroya Motorpassarafelag
Jóhan Fr. Jacobsen

Bokmelding

Vladimir Dedijer: Slaget som Stalin tapte

ASCHEHOUGS FORLAG OSLO 1970

DEN verdensberømte jugoslaviske historikeren, partisaneren og publisisten Vladimir Dedijer har i de senere åra utfoldet en stor virksomhet som gjesteforeleser ved universiteter i mange land om sitt lands krigs- og etterkrigshistorie, samtidig som han har skrevet mange bøker om det samme emne. Hans nøyaktige og nitide krigsdagbøker er imidlertid ikke utkommet på noe nordisk språk. Og det er verdifullt kildemateriell.

TIDLIGERE er Vladimir Dedijer presentert for det nordiske publikum som Titos offisielle biograf og bruddstykker av dette verket gikk som fortsettellesfortelling i »Aktuelt«. Oslo, og større bildeblader i alle vestlige land. Biografien er forlengst utsølt og honorarene gikk for en stor del til bygging av sjukehus og helseformål i Slovenia og andre delstater i landet. Verdt å nevne er at hans bok »Mitt elskede land«, utkom på Gyldendal Forlag i København 1961 og gir et megetsjamerende bilde av hans slekt, samtida og hans innsats som presseman og politisk innteressert i de vanskelige tretti åra hvor han bl. a. traff Josip Broz (Tito) som faktisk ble hans skjebne. Så meget om Vla-

dimir (Vlado) Dedijer personlig.

»SLAGET som Stalin tapte« behandler i første rekke de vanskelige etterkrigsåra fra 1948—1953 og dette tidsrommet får vi en meget detaljert skildring av. Boka er egentlig en artikkelserie som forfatteren skrev til den slovenske avise »Delo« (Handling) fordi så mange unge studenter ville vite hva som egentlig har skjedd i denne for landet så betydningsfulle tida. — Dedijer sto akkurat på farten for en reise til India da han ble innkallt til Tito som fortalte ham at noe spesielt og faretruende var i gjære. Så rulle da dramaet opp slik som nettopp en Dedijer kan berette om forspillet til den skjebnsvangre dagen med det avgjørende møtet i Kominform den 28. juni 1948 med naboenes blokkade, boycott og andre nødvendige tiltak. Dedijer sier at Stalin tapte slaget, langt for han sjøl ble borte. Etter på et det trukket opp andre linjer som fører fra til dagens situasjon. Jugoslavia er fra naturens side et meget rikt land og det er soleklart at når folket først hadde kjempet seg fritt så ville det sjøl fullt og helt nytte ut sine resurser. Utenlandske interesser skulle ikke utnytte og

utbytte deres råstoffer. Det var tunge åra da næringslivet og særlig da industrien ble bygget opp. Det skildrer Dedijer både spennende og interessant. Og han viser oss et broget og mangesidig persongalleri av politiske kjendiser alt skildret i hans malende språkform. Men les boka! — Ingen blir skuffet over Vladimir Dedijers bøker.

Fr. Diesen

REIDARAVIRKI
HEILSOLA
Kolonial & útgerð

HERMETIKK
TIMBURHANDIL
KLÆDNABÚÐ
SLEIPSTØÐ
SHELL-AVGREIÐSOLA

DEILDIR:

SKÁLA SKIPASMÍÐJA &
HANDILSVIRKI, SKÁLA
Skipasmíð . Turkivirki . Handil

HANDELSHUSET
PESCADERO A-S

Strandgade 27A . København K
Tlf ASTA 1830 . Telex 5290

Pf. J. F. KJØLBRO

Klaksvík . Føroyar

Telefon 5489 . Telex 20
Telegramadr.: Kjølbros Klaksvík

Kasette bandupptakarar

við radio

Beinleiðis upptøka. Er tað eitt program, tygum møgu liggja vilja varðveita, trýst á knappin, so hava tygum tað á bandi.

Komplett við mikrofon og bandi kr. 625,-.

Ringið ella skrivið — vit senda.

RADIOBÚÐIN, Runavík, telf. 7008

RADIO-EL Tórshavn, telf 1397

Vit hava altíð á goymslu
alt tilfar til

blikksmíð
sanitet
hitaverk

DEMICH

Tlf. 1072 - Tórshavn

Verður sent um
alt landið

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kriggstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóvátrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukutrygging	- 1466

Vit tryggja:

Bátar, skip, vorur, hús, innbúgv, akfor o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egna trygging.

Lýsið í SOSIALINUM;